

Аналіз

роботи школи педагогічної майстерності

в 2014-2015 нав. році

В 2014-2015 навчальному році всі вчителі школи працювали над вирішенням першочергових завдань навчання та виховання учнів у сучасних умовах з урахуванням рівня організації навчально-виховного процесу, особливостей складу кожного класу. Члени «школи педагогічної майстерності» працювали над вирішенням науково-методичної проблеми “Формування професійної компетентності вчителя щодо підвищення якості математичних знань учнів”.

Нею визначено таке коло завдань:

1. Удосконалення методичної грамотності вчителів.
2. Впровадження досягнень сучасної педагогіки.
3. Вивчення і застосування передового педагогічного досвіду.
4. Впровадження у практику новітніх технологій навчання.
5. Напрацювання по вдосконаленню професійної компетентності педагогів.
6. Формування позитивної мотивації, участі педагогів в науково-методичній роботі.

Згідно із Національною доктриною розвитку освіти України, одним із пріоритетів розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікативних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, доступність і ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Головним критерієм оцінювання результатів освіти сьогодні є мобільна, універсально розвинена особистість, яка може адаптуватися до соціально-економічних змін і успішно спілкуватися в інформаційному середовищі.

В умовах швидкого накопичення інформації вчитель зобов'язаний не лише дати учням базові знання і сформувати уміння, але й навчити їх самостійно вести пошук необхідної інформації, використовуючи для цього не тільки друковані джерела, але і електронні; сприймаючи нову інформацію, ретельно її досліджувати; осмислювати різні погляди, брати на себе відповідальність за власну діяльність.

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є створення навчальних презентацій, які на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій є одним з найефективніших методів представлення та вивчення будь-якого матеріалу. Мультимедійні презентації дозволяють підійти до процесу навчання творчо, урізноманітнити способи подачі матеріалу, поєднувати різні організаційні форми проведення занять з метою отримання високого результату, при мінімальних витратах часу на навчання.

Інформативність електронних презентацій набагато вище традиційних за рахунок мультимедійності – наявності не лише тексту і графіки, але й анімації, відео та звуку. Мультимедійні презентації надають можливості здійснювати віртуальну взаємодію користувача з об'єктами або процесами пізнання, які знаходять своє відображення на екрані. Іншими словами, використання мультимедійних презентацій дозволяє створювати інформаційний і візуальний образ об'єкту, який досліджується.

Найефективнішу дію на людину здійснює та інформація, яка впливає на кілька органів чуття, вона засвоюється тим краще і міцніше, чим більше видів сприймання активізовано. Отже, очевидною є та роль, яка відводиться мультимедійним засобам навчання, що виникли з появою потужних багатофункціональних комп'ютерних систем навчання. У зв'язку з цим вчителями «Школи педагогічної майстерності» розроблені рекомендації для вчителів міста по використанню та створенню мультимедійних презентацій з математики.

У системі освіти України на сучасному етапі відбуваються складні і неоднозначні процеси оновлення. Поряд з безперечними досягненнями, пов'язаними, в першу чергу, з можливістю свободи вибору програм, технологій навчання, появою інноваційних, альтернативних освітніх установ, в останні роки особлива увага приділяється питанню здоров'я школярів. В Україні девіз 2015р. «Приєднуйтесь до формування превентивної культури охорони праці». В зв'язку з цим вчителі «Школи педагогічної майстерності» в 2014-2015 н.р. працювали над впровадженням здоров'язберігаючих технологій в навчально-виховний процес.

В процесі роботи школи виправдали себе такі форми:

- міські семінари «Здоров'язберігаючі технології на уроках математики як засіб підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності учнів», «Засоби активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках математики», «Підвищення якості підготовки учнів до ДПА шляхом впровадження ІКТ у навчально-виховний процес»;

- круглі столи з обміну педагогічним досвідом «Розвиток мотиваційного потенціалу особистості учня до здорового способу життя через діяльність вчителя», «Використання мультимедійних технологій для розвитку творчих здібностей учнів», «Про підготовку та проведення ДПА у 9 та 11 класах».

Підвищенню педагогічної майстерності вчителів сприяло вивчення та обговорення публікацій методичних журналів «Математика в школі», «Математика в школах України», методичної предметної літератури, дидактичних матеріалів, використання електронних програмних засобів, ведення вчителями власного блогу, участь в Internet форумах, розміщення своїх творчих доробків на порталі «Учительський Журнал он-лайн» та отримання відповідного сертифікату, участь в міських семінарах, обласному тренінгу «Дидактичне проектування електронних програмно-педагогічних засобів навчання» на он-лайн платформі «Школа сучасних знань» систематична і кропітка робота вчителів по створенню оптимальних умов для організації навчально-виховного процесу та реалізації завдань Держстандарту математичної освіти.

Вчителями розроблені рекомендації по:

- впровадженню здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховний процес;
- використанню мультимедійних презентацій та створенню власної медіатеки.

Напрацьовані матеріали розміщені на сайті «Заповіки».

Вчителі школи педагогічної майстерності беруть активну участь у методичній роботі:

- ✓ проводять відкриті уроки для вчителів міста та для слухачів курсів підвищення кваліфікації;
- ✓ систематично виступають з доповідями на міських методичних об'єднаннях;
- ✓ кожен вчитель має публікацію своїх творчих доробків на порталі «Учительський журнал он-лайн».

Аналіз роботи педагогів, членів «школи педагогічної майстерності» за 2014-2015 н.р. дає підставу зробити висновок що завдання, які впливають із науково-методичної проблеми, в основному виконано.

У 2015-2016 навчальному році вчителі «Школи педагогічної майстерності» будуть продовжувати працювати над вирішенням науково-методичної проблеми «Формування професійної компетентності вчителя щодо підвищення якості математичних знань учнів». Пріоритетні напрями роботи «школи педагогічної майстерності» на 2015-2016 н.р.:

- 1) Удосконалення методичної грамотності вчителів;
- 2) Впровадження досягнень сучасної педагогіки;
- 3) Залучення вчителів до створення постійно діючих власних блогів;
- 4) Використання педагогами здоров'язберігаючих технологій на уроках математики;
- 5) Підвищення ефективності уроку.

Рекомендації

по впровадженню здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховний процес

«Здоров'я - не все, але без здоров'я - нічого»

Сократ

За останнє десятиріччя чітко спостерігаються такі фактори, які впливають на стан здоров'я учнів, а саме: зростання навчального навантаження, вільний час діти все більше проводять за переглядом фільмів, за комп'ютерними іграми. Усе це призводить до гіподинамії, порушення постави, порушення зору.

Сучасна медицина займається не здоров'ям, а хворобами, не профілактикою, а лікуванням. Завдання ж школи – зберегти, зміцнити здоров'я учнів, сформувати в них відповідальне ставлення до власного здоров'я.

Ефективність позитивного впливу на здоров'я школярів різних оздоровчих заходів визначається не хаотичністю методів, а системною роботою за всіма напрямками.

Діяльність учителя щоденно повинна бути орієнтована на формування в дітей стійкої позиції, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття відповідальності за збереження й зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь та навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я (фізична, соціальна, психічна, духовна). Формування в учнів компетентного ставлення до власного здоров'я неможливе без реалізації всіх складових здоров'я.

Відомо, що Всесвітня організація охорони здоров'я визначає здоров'я **«як стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не тільки як відсутність хвороб і фізичних дефектів»**. У зв'язку з цим рекомендуємо вчителям шкіл напрямки, через які можлива реалізація кожної складової здоров'я.

1) Реалізація фізичної складової здійснюється через:

- ◆ ранкову гімнастику, фізкультхвилинки, рухливі ігри, фізкультпаузи (оздоровчу рухливу діяльність);
- ◆ контроль та самоконтроль за правильною поставою під час письма, читання, ходіння тощо;
- ◆ використання вправ щодо профілактики сколіозу, запобігання гіподинамії;
- ◆ виконання дихальних вправ;
- ◆ виконання гімнастики для очей, точковий самомасаж біологічно активних точок обличчя й голови, щоб врешті «розбудити» дітей і створити відповідний робочий настрій на весь навчальний день;
- ◆ навчання використанню народних засобів оздоровлення та профілактики захворювань;
- ◆ знання свого особистого рівня здоров'я;
- ◆ навчання правильному та регулярному чищенню зубів;
- ◆ навчання щодо дотримання режиму навчання, харчування, праці, відпочинку;
- ◆ навчання культурі споживання їжі.

2) Реалізація соціальної складової здійснюється через:

- ✓ використання засобів, які сприяють інтересу до навчального матеріалу;
- ✓ створення умов для самовираження учнів;
- ✓ стимулювання аргументації відповідей;
- ✓ заохочування ініціативи учнів;
- ✓ розвиток інтуїції, творчої уяви учнів;
- ✓ зосередження уваги на якості мовлення;
- ✓ демонстрація правильного мовлення;
- ✓ закінчення уроку повинно бути своєчасним;
- ✓ використання на уроці засобів:
 - диференційованого навчання,

- проблемного навчання,
- діалогового навчання,
- рефлексивного навчання,
- колективної розумової діяльності.

- ✓ використання зв'язків з іншими предметами;
- ✓ використання матеріалу з інших сфер життєдіяльності;
- ✓ використання дидактичного матеріалу;
- ✓ надання різнорівневих домашніх завдань;
- ✓ ініціація різноманітних видів діяльності;
- ✓ здійснення взаємоконтролю;
- ✓ навчання дотриманню правил спілкування в класі, в громадських місцях,
- ✓ їдальні, громадському транспорту;
- ✓ навчання вмінню уникати конфліктних ситуацій за алгоритмом «Стій! Подумай! Прийми рішення!»;
- ✓ навчання гуманному ставленню до людей з фізичними вадами.

3) Реалізація психічної складової здійснюється через:

- створення сприятливого психологічного клімату на уроці;
- дотримання позитивного мислення;
- демонстрацію ненасильницьких засобів навчання;
- навчання вмінню керувати своїми емоціями, почуттями;
- навчання підтриманню в собі впевненості у своїх можливостях, задатків;
- здійснення самооцінки, самоконтролю;
- здатність аналізувати наслідки дій шкідливих звичок тощо;
- навчання вмінню відмовлятися від пропозицій, які шкідливі для здоров'я;
- навчання вмінню приймати самостійно рішення в різних ситуаціях;
- навчання підтримувати дружні стосунки з усіма учнями класу;
- музикотерапію;
- кольоротерапію.

4) Реалізація духовної складової здійснюється через:

- ✚ навчання доброзичливому ставленню до товаришів у класі, до учнів школи, до дорослих;
- ✚ навчання відповідальності за власні дії та вчинки;
- ✚ вироблення навичок самообслуговування;
- ✚ навчання висловлювати свої погляди щодо здорового способу життя;
- ✚ навчання здатності бачити й сприймати прекрасне в житті, природі, мистецтві, літературі;
- ✚ навчання вмінню розрізняти зло і добро, духовне і бездуховне, долати прояви зла в собі;
- ✚ навчання усвідомленню життєвих цінностей.

Впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів, індивідуальні мовні особливості кожного учня. Намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Здоров'язберігаючі технології передбачають: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилам спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків.

Основною метою здоров'язберігаючих освітніх технологій навчання є забезпечити школяреві можливість збереження здоров'я в період навчання в школі, сформувати в нього необхідні знання, вміння і навички щодо здорового способу життя, навчити використовувати отримані знання в повсякденному житті.

Відомо, що в процесі навчальної діяльності система зорового аналізатора відчуває сильне навантаження, що призводить до загальної стомлюваності учнів. Одним з ефективних способів профілактики втоми школярів є використання на уроці опорних зорово-рухових

траєкторій, запропонованих професором В.Ф. Базарним і його колегами. Метод полягає у переміщенні погляду учнів по траєкторіях, зображеним на одній зі стін класного кабінету. При цьому, щоб схема була яскравою і видимою з будь-якої точки класу, траєкторії повинні бути різного кольору. Вправа виконується по команді вчителя колективно і тільки стоячи. Стрілки траєкторії вказують, куди повинні рухатися очі учня в процесі виконання фізкультхвилинок: вгору - вниз, вліво - вправо, за і проти годинникової стрілки, по «вісімці». Повторити кожне з цих вправ потрібно 10-15 разів по порядку з № 1 по № 5 (див. рис. 1).

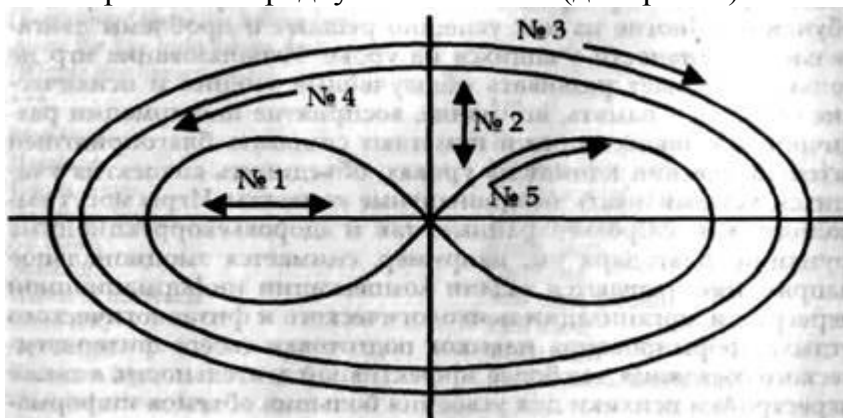

Рис. 1. Схема траєкторій і напрямку погляду учнів

Для зняття зорового стомлення в арсеналі вчителя має знаходитися безліч спеціальних вправ та ігор. Досить проста і ефективна фізкультура для очей, запропонована професором Е.С. Аветисовим:

- міцно заплющити очі на 3-5 секунд, потім відкрити їх (повторити вправу 6-8 разів);
- швидко моргати протягом 15 секунд (повторити 3-4 рази);
- закрити очі і масажувати повіки круговими рухами вказівного пальця протягом однієї хвилини;
- виконувати кругові рухи очима в одному, а потім в іншому напрямку.

При нервово-психічному перенапруженні і перевтомі хороші результати дає тонізуючий варіант дихальних вправ.

Дихальна гімнастика Стрельникової складається з наступних елементів:

1. Поворот голови вправо і вліво. На кожному повороті (в кінцевій точці) - короткий, галасливий вдих носом. Темп - один вдих в хвилину.
2. «Вушка». Нахил голови вправо і вліво. Різкий вдих в кінцевій точці кожного руху.
3. «Малий маятник». Нахил голови вперед, назад. Короткий вдих в кінці кожного руху.
4. «Обійми плечі». Зведення рук перед грудьми. При такому зустрічному русі рук у момент швидкого галасливого вдиху стискається верхня частина легенів. Права рука знаходиться те зверху, то знизу.
5. «Насос». Пружні нахили вперед. Миттєвий вдих - у нижній точці. Занадто низько нахилатися і випрямлятися до кінця не потрібно.
6. Пружні нахили назад із зведенням піднятих рук. Вдих - у крайній точці нахилу назад.
7. Пружні присідання в випаді з опорою то на праву, то на ліву ногу. Вдих - у крайній точці присідання, в момент відомості опущених рук.
8. «Великий маятник». Нахили вперед і назад. Вдих - у крайній точці нахилу вперед, а потім назад.

Представляють інтерес так звані «оживлялки». Ці прості інтегративні дихальні, масажні і фізичні вправи, які в короткий термін мобілізують біоенергетичний потенціал людини, знімають напругу і втому в процесі розумових занять. Ось деякі з них:

Вправа 1:

- ✓ з силою потерти одну долоню об іншу (10 разів);
- ✓ щоки - вгору - вниз (10 разів);
- ✓ кінчиками пальців постукати по потилиці і маківці (10 разів);
- ✓ вказівним пальцем правої руки намацати западину в основі черепа і 3 рази сильно натиснути;

- ✓ 3 рази стиснути руки в кулак, масажувати місця з'єднання великого і вказівного пальців.

Вправа 2:

- потягнути вниз мочки вух (10 разів);
- «ляскіт вухами» - чотирма пальцями притиснути вуха до щік і відпустити (10 разів);
- «крутіння козелка» - великий палець руки ввести в слуховий прохід, вказівним пальцем охопити вухо зверху і робити кругові рухи (30 секунд).

Важливим завданням вчителя є підтримання позитивного емоційного стану учнів. Позитивні емоції активізують діяльність головного мозку, поліпшують пам'ять і працездатність дітей. Позитивні емоції у процесі діяльності - необхідна умова психічного здоров'я. Навпаки, відсутність інтересу до занять, нудьга є сильним фактором стомлюваності.

Підвищенню фізичної та розумової працездатності сприяє динамізація робочої пози учнів в процесі заняття. Відомо, що більшу частину уроку школярі, як правило, проводять сидячи за столом, в умовах знерухомлення і статичної напруги. У той же час встановлено, що навіть короточасне вплив статично напружених станів є чинником, гнітючим нейродинаміку і регуляцію вегетативних функцій організму. Тому особливої актуальності набуває розширення на уроці рухової активності учнів.

Тому рекомендуємо проводити на уроках фізкультхвилинки. Учитель може проводити фізкультхвилинки на всіх етапах уроку: на початку, перед поясненням або після пояснення нового матеріалу, до або в ході виконання практичних завдань. Кожна вправа виконується протягом музичної фрази або під рахунок вчителя.

Комплекс вправ

- Стіяка ноги нарізно, руки на пояс. 1 - прогнутися, руки в сторони; 2 - в.п.; 4 рази, темп повільний.
- Стіяка ноги разом, руки на пояс. 1 - прогнутися, лікті відвести назад; 2 - крок лівою вперед, 3 - приставити до лівої праву ногу; 4 - розслабитися; то ж у зворотному напрямку.
- Стіяка ноги нарізно. 1-3 - пружинисті нахили вперед прогнувшись, руки в сторони; 4 - в.п.; 4 рази, темп середній.
- Основна стіяка 1 - полуприсід, руки за голову; 2-4 - тримати; 5-6 - в.п.; 4 рази, темп повільний.
- Основна стіяка 1 - поворот наліво, руки в сторони; 2-4 - прямо, руки до плечей, долонями вперед; 5-6 - в.п.; те саме з поворотом праворуч; 6 разів, темп середній.
- Стіяка права попереду лівої, руки на пояс. 1-2 - зміна положення ніг стрибком; 6-8 стрибків, темп середній.

Пальчикова гімнастика

Ще у II тисячолітті до нашої ери китайські мудреці знали, що існує взаємозв'язок між рухами пальців, кисті та розвитком мислення. Це підтверджують дослідження фізіологів.

У роботах В.М. Бехтерева є висновки про те, що маніпуляції рук впливають на функціонування центральної нервової системи, розвиток мовлення. Прості рухи кистей допомагають зняти загальну напругу, а також власне з рук, розслаблюють губи, що сприяє покращенню вимови звуків, розвитку мовлення дитини.

Дослідження М.М. Кольцової свідчать, що кожен з пальців руки має своє представництво у корі великих півкуль головного мозку.

Таким чином, мовлення перебуває у прямій залежності від розвитку дрібної моторики руки.

Гімнастика «Павучок»

На вигнутий сучок

Зламаний, осінній,

Опустився павучок *(Праву кисть, ворущаючи пальцями, опустити зверху на ліву кисть)*

З хрестиком на спинці *(Вказівним пальцем лівої руки «намалювати» хрестик на тильній стороні)*

Звив затишний гамачок, *(Пальці правої руки скласти в пучку і опустити зверху в ліву долоню,*

Сам - в сторону
І мовчок ...

*складену човником)
(Пальцями правої руки «побігти» по лівій руці від кисті до ліктя)
(Правий вказівний палець докласти до губ)*

Гімнастика «Селище»

Два будиночки, (Виставити два кулачка перед собою)
Два димаря, (Підняти великі пальці)
Біля ганку (Праву долоню покласти на тильну сторону лівої долоні)
Два деревця (Підняти зігнуті в ліктях руки вертикально, широко розставивши пальці)
А на гладі озерця («Намалювати» долонями коло у горизонтальній площині)
Посередині (Скласти долоні разом)
Хтось у човнику,
Хтось у човнику. (Скласти долоні човником, покачати)

В музиці, як відомо, знаходиться величезний здоров'язміцнюючий потенціал. Вона допомагає знімати стреси, стимулювати роботу мозку, підвищити засвоєння, сприяє естетичному вихованню. Наш емоційний стан, процеси сприйняття, запам'ятовування, розуміння залежить від того, що ми слухаємо. Звук – це енергія. Залежно від частоти коливання, рівня голосності, ритму, звук впливає на людину. Правильно підібрані мелодії здатні активізувати людські резерви.

Знімають стреси та оказують терапевтичний вплив:

- ✚ Балада групи «Іглз» - «Готель Каліфорнія»
- ✚ Хоральна прелюдія фа мінор Баха («Соляріс»)
- ✚ Арія Доніцетті «Слізна»
- ✚ Арія «Таміно» з «Чарівної флейти» Моцарта.

Тонізують та підвищують рівень працездатності:

- ✚ Музика Брайна Адамса
- ✚ Музика Тіни Тернер
- ✚ Музика з балад Бон Джові
- ✚ Музичні композиції Рікардо Фольї
- ✚ Гітарні композиції

Допоможуть розслабитися:

- ✚ Музика Моцарта
- ✚ Музика Альбініні
- ✚ Естрадні обробітки «Місячної сонати»
- ✚ «До Елізи» Бетховен

Довго підтримувати рівень працездатності та самоконтролю допоможе:

- ✚ Музика в стилі лаунж (медитативна музика)
- ✚ Етнічна музика у сучасній обробітки

Особливо посилює активність мозку:

- ✚ «Соната для двох фортепіано» Моцарт

Рекомендації

по використанню мультимедійних презентацій та створенню власної медіатеки

«Ти лише до тих пір здатний сприяти освіті інших,
поки продовжуєш працювати над власною освітою»
Діст

Поняття «мультимедіа» є багатогранним і посідає важливе місце в процесі інформатизації освіти. «Мультимедіа» (від англ. multi – багато і від лат. media – носій, засіб, середовище, посередник) часто вживається як аналог терміну «засоби масової комунікації» (друк, фотографія, радіо, кінематограф, телебачення, відео, мультимедійні комп'ютерні системи, включаючи Інтернет). Активний розвиток та впровадження інформаційних технологій у різні сфери життя, в тому числі в освіту, ставить перед школою одним з основних завдань формування інформаційної культури сучасних школярів. Комп'ютерні технології – це потужний інструмент для одержання дитиною найрізноманітнішої інформації, ефективний засіб підвищення інтересу до навчання, а також мотивації, наочності, науковості тощо.

В загальноприйнятому визначенні «мультимедіа» – це спеціальна інтерактивна технологія, яка за допомогою технічних і програмних засобів забезпечує роботу з комп'ютерною графікою, текстом, мовленнєвим супроводом, високоякісним звуком, статичними зображеннями й відео.

Якщо структурувати інформацію, з якою може працювати мультимедіа, то можна сказати, що мультимедіа – синтез трьох стихій:

- інформації цифрового характеру (тексти, графіка, анімація);
- аналогової інформації візуального зображення (відео, фотокартки, картини тощо);
- аналогової інформації звуку (мова, музика, інші звуки).

Сучасний урок – це поєднання традиційних технологій та нових інформаційних джерел, які передбачають використання теле- та радіомовлення, періодики, архівних матеріалів, ресурсів мережі Інтернет тощо. Це використання додаткового матеріалу, який можна знайти для різних категорій учнів і для різного рівня підготовки.

Існує два шляхи використання мультимедійних технологій у навчально-виховному процесі:

- використання спеціальних навчальних програм, в яких передбачаються матеріали для різних видів навчальної діяльності, також пропонується методика їхнього використання;
- самостійний відбір окремого матеріалу щодо конкретних цілей навчання.

Використання мультимедійних інформаційних технологій в освіті, можливість зберегти й опрацювати велику кількість різномірної інформації (звукової, графічної, текстової та відео) та компонувати її в зручному виді сприяє:

- розкриттю, збереженню та розвитку індивідуальних і творчих здібностей учнів;
- формуванню в учнів пізнавальних можливостей, прагнення до самовдосконалення;
- забезпеченню комплексності вивчення явищ дійсності, безперервності взаємозв'язку між гуманітарними, технічними науками та мистецтвом;
- постійному динамічному оновленню змісту, форм та методів навчальних процесів тощо.

Найпершою перевагою використання комп'ютера є можливість збереження великого обсягу текстової інформації. Крім того, такий спосіб дає можливість швидкого та ефективного пошуку конкретної інформації за лічені секунди. Яким чином це організувати?

1) Передусім потрібно створити базову електронну бібліотеку з певної тематики. Для цього достатньо опрацювати декілька сайтів. Для закачування можна використати вбудовану в

браузер Opera качалку, або безкоштовний Download Master (www.westbyte.com/dm). Після цього можна створити базу даних за допомогою систематизатора BookSeer (www.msolt.chat.ru/), яка дозволяє навіть «чайникам» легко створити систематизовану картотеку видань.

- 2) Наступний крок впровадження мультимедіа – це використання енциклопедій та можливостей мережі Інтернет як джерела фото-аудіо-відеоматеріалів. Найкращим вирішенням цієї проблеми для школи є навчальні програми, які періодично надсилаються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту у школи України, а також універсальні довідкові видання типу «Великої енциклопедії Кирила і Мефодія». Остання містить багатющий матеріал з усіх галузей науки та мистецтва, безліч звукових фрагментів, десятки тисяч ілюстрацій та фотографій у цифровому форматі. Пошук у ній також надзвичайно швидкий та багаторівневий, а інтерфейс – дружній. В енциклопедію вбудовано десятки мультимедійних додатків.
- 3) Завершальним у процесі формування мультимедійної бази школи може бути поступова закупівля дисків з навчальними програмами, відеодисків з даного предмета. Це дає можливість за наявності всього одного комп'ютера та екрана провести інтегрований урок із застосуванням навчальних програм-тренажерів, переглядом відео.

Мультимедіа–презентація є одним з найбільш поширених засобів унаочнення навчального матеріалу. Інформативність електронних презентацій набагато вище традиційних за рахунок мультимедійності – наявності не лише тексту і графіки, але й анімації, відео та звуку. Мультимедійні презентації надають можливості здійснювати віртуальну взаємодію користувача з об'єктами або процесами пізнання, які знаходять своє відображення на екрані. Іншими словами, використання мультимедіа-презентацій дозволяє створювати інформаційний і візуальний образ об'єкту, який досліджується, імітувати реальність за допомогою участі в процесах, що відбуваються на екрані.

Для підготовки мультимедіа-презентації вчитель може скористатися як добре відомим програмним засобом – Microsoft PowerPoint, так і спеціалізованими редакторами: Macromedia Flash, Picasa, Photodex ProShow та ін. Зокрема, програма Picasa (Google, Inc.), дозволяє легко виокремлювати статичні й динамічні зображення з Інтернету; зручно, швидко проектувати як слайд-шоу, так і навчальні фільми; додавати до проекту текстові й звукові коментарі; створювати колажі із статичних зображень; з легкістю завантажувати зображення у Веб-альбоми тощо. Створені Веб-альбоми можна розмішувати на шкільному сервері та організовувати роботу молодших школярів з інформацією відповідно їх навчальним можливостям.

При створенні презентацій слід дотримуватись певних «класичних» етапів:

1. Визначення мети й завдань презентації.
2. Складання докладного плану презентації.
3. Занотовування основних текстових блоків.
4. Визначення приблизної кількості слайдів.
5. Визначення стилю та оформлення слайдів.
6. Введення та форматування тестових блоків.
7. Додавання до слайдів графічних та ілюстративних об'єктів.
8. Встановлення ефектів анімації.
9. Додавання звукового супроводу.
10. Попередній перегляд презентації автором.

Структура та зміст презентації теж повинні відповідати вимогам:

- ✓ Викладайте матеріал стисло, з максимальною інформативністю тексту.
- ✓ Використовуйте слова і скорочення, уже знайомі учням.
- ✓ Не перевантажуйте цифрами і фактами.

- ✓ Ретельно структуруйте інформацію.
- ✓ Використовуйте короткі та лаконічні заголовки, марковані та нумеровані списки.
- ✓ Подавайте важливу інформацію (наприклад, висновки, визначення, правила тощо) крупним та виділеним шрифтом і розташовуйте у верхньому куті слайду.
- ✓ Розміщуйте другорядну інформацію внизу слайда.
- ✓ Відводьте кожному положенню (ідеї) окремий абзац.
- ✓ Викладайте головну ідею в першому рядку абзацу.
- ✓ Використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно.
- ✓ Графіка має органічно доповнювати текст.
- ✓ Пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.
- ✓ Інструкції до виконання завдань необхідно ретельно продумати щодо їх чіткості, лаконічності, однозначності.
- ✓ Використовуйте емоційний фон (художня проза запам'ятовується краще, ніж спеціальні тексти, а вірші — краще, ніж проза).
- ✓ Усю текстову інформацію потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок.
- ✓ Продуктивність навчання збільшується, якщо одночасно задіяні зоровий і слуховий канали сприйняття інформації (зарубіжні джерела це називають принципом модальності). Тому рекомендується там, де це можливо, використовувати для тексту й графічних зображень звуковий супровід. Дослідження свідчать, що ефективність слухового сприйняття інформації становить 15 %, зорового – 25 %, а їх одночасне залучення до процесу навчання підвищує ефективність сприйняття до 65 %.

Вибираючи шрифти, слід керуватися такими відомостями:

- Вибраний шрифт визначає вплив повідомлення на слухачів. Для серйозної аудиторії та повідомлень обирайте класичний шрифт (наприклад Times New Roman, Bookman Old Style, Calibri); для радісних повідомлень – «веселий» шрифт (наприклад Comic Sans MS, Monotype Corsiva).
- Шрифти з зарубками (Times New Roman і Bookman Old Style) легко читаються, тому їх використовують для друку великих обсягів тексту. Шрифти без зарубок (Arial і Verdana) простіші, тому вони краще виглядають у заголовках та колонтитулах.
- Створюючи презентації для перегляду в електронному вигляді або показу слайдів, використовуйте шрифти, які гарно виглядають на екрані. Шрифти Verdana, Tahoma, Bookman Old Style, Arial розроблені спеціально для використання на веб-сторінках.
- Щоб забезпечити легкість читання, колір тексту потрібно зробити контрастним відносно кольору фону. Напівжирний шрифт і курсив використовуються лише для виділення – часте використання послаблює їх ефективність.
- Кожний шрифт несе в собі певну індивідуальність, тому дуже важливо дотримуватися узгодженості. Якщо часто змінювати шрифт, повідомлення може виявитися неузгодженим. У презентації рекомендується використовувати не більше 3-4 шрифтів.

Уроки з мультимедійним супроводом допомагають ефективно вирішувати наступні дидактичні завдання:

- сформувати мотивацію до навчання взагалі;
- засвоїти базові знання з предмета;
- сформувати навички самоконтролю.

Дану технологію можна розглядати як пояснювально-ілюстративний метод навчання, основним призначенням якого є організація засвоєння інформації на основі сполучення навчального матеріалу з його зоровим сприйняттям.